

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ В ОФТАЛЬМОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Зделова Ганна Стефанівна

Державна наукова установа «науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами, Київ, Україна

Конфлікт інтересів: автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів

Дані про автора: Зделова Ганна Стефанівна, аспірант наукового відділу організації медичної допомоги, завідувач відділення офтальмології та мікрохірургії ока КДЦ ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС

Мета: визначення ефективних методик для дослідження якості життя пацієнтів з офтальмологічною патологією

Матеріали і методи: бібліосемантичний та аналітичний методи.

Результати. У медичній практиці під якістю життя ("health related quality of life", HRQL; якість життя, пов'язане зі здоров'ям) розуміють сукупну характеристику фізичного, психологічного, соціального та емоційного стану пацієнта, що оцінюється виходячи з його суб'єктивного сприйняття. Оскільки саме підвищення якості життя є або основною, або додатковою метою будь-якого виду лікування, в останнє десятиліття до дослідження цього показника виявляють великий інтерес лікарі різних спеціальностей, зокрема лікарів-офтальмологів.

Основні вимоги до сучасних опитувальників було сформульовано у роботі P. Kosmidis: універсальність, надійність, чутливість до змін стану здоров'я кожного пацієнта, відтворюваність, простота використання. Крім того, опитувальники мають бути стандартизованими, що має на увазі єдиний варіант стандартних питань та відповідей для всіх респондентів та забезпечення можливістю кількісної оцінки показників психофізичного благополуччя. У Європі найпоширенішим опитувальником загального типу є EuroQol (EQ-5D), у США визнання отримав американський опитувальник SF-36 та його модифікації (SF-22, SF-20, SF-12).

Оскільки досі не створено універсального офтальмологічного опитувальника, більшість опитувальників, призначених для пацієнтів із очними хворобами, використовуються одночасно з однією із загальних методик оцінки якості життя.

Широкого поширення в офтальмології набули опитувальники ADVS, NEI-VFQ і VF-14. На даний момент найбільшим офтальмологічним опитувальником є NEI-VFQ (NEI-VFQ - National Eye Institute Visual Function Questionnaire, Анкета зорових функцій), розроблений в середині 90-х років минулого століття вченими Національного Інституту Ока (National Eye Institute), США. NEI-VFQ складається з 51 питання, які оцінюють якість життя за 13 різними показниками. Оскільки відповіді на велику кількість питань вимагають від пацієнтів значних зусиль, у подальшому було запропоновано скорочені варіанти опитувальника, що включали 25 та 39 питань. В даний час нагромаджено великий досвід застосування даного опитувальника при дослідженні пацієнтів з віковою макулярною дегенерацією, діабетичною ретинопатією, глаукомою, катарактою і т.д. До найбільш «зручних» офтальмологічних опитувальників належить VF-14 (Visual Function, Зорові функції). VF-14 включає 18 питань, які характеризують 14 видів повсякденної діяльності пацієнта.

Висновки. Проведення оцінки якості життя у пацієнтів з офтальмологічною патологією дозволяє оцінити соматичний стан пацієнта та його динаміку. Відомості, отримані при дослідженні якості життя пацієнтів, разом із даними традиційного офтальмологічного обстеження, сьогодні розцінюються як важливий критерій ефективності лікувально-профілактичних заходів. При цьому в літературі практично відсутні комплексні дослідження якості життя при різній вітреоретинальній патології на тлі виконання оперативного втручання.